

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2012-2013

Literatura catalana

Sèrie 1

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

1. Es diu que molts dels contes de Pere Calders presenten una situació d'estabilitat inicial que es veu trasbalsada per l'aparició d'un fet extraordinari que la modifica radicalment. Els contes de *Cròniques de la veritat oculta* en forneixen molts exemples. Trieu un conte d'aquest recull i expliqueu-lo de manera que quedin clars els tres aspectes següents: la situació de tranquil·litat inicial, l'aparició del fet trasbalsador i els efectes que tindrà sobre els personatges.
[3 punts]
2. Expliqueu què són l'*apart* i el *monòleg*, i digueu quina funció tenen en l'obra *Mar i cel*, d'Àngel Guimerà.
[2 punts]

3. Comenteu el poema «Bèlgica», de l'obra *Llunyania* (1952), de Josep Carner. Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

- a) La mena de societat que el poeta representa, que heu de relacionar amb l'ideari del Noucentisme i amb l'època en què fou escrit el poema.
- b) L'edat que representa el mateix *jo* poètic i les conseqüències que se'n deriven: l'estructura formal i lingüística del poema i les figures literàries més importants.
- c) El significat del conjunt poètic.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Bèlgica

Si fossin el meu fat les terres estrangeres,
m'agradaria fer-me vell en un país
on es filtrés la llum, grisa i groga, en somrís,
i hi hagués prades amb ulls d'aigua i amb voreres
5 guarnides d'arços, d'oms i de pereres;
viure quiet, no mai assenyalat,
en una nació de bones gents plegades,
com cor vora de cor ciutat vora ciutat,
i carrers i fanals avançant per les prades.
10 I cel i núvol, manyacs o cruels,
restarien captius en canals d'aigua trèmula,
tota desig d'emmirallar els estels.

M'agradaria fer-me vell dins una
ciutat amb soldats no gaire de debò,
15 on tothom s'entendria de música i pintures
o del bell arbre japonès quan treu la flor,
on l'infant i l'obrer no fessin mai tristesa,
on veiéssiu uns dintres de casa aquilotats
de pipes, de parlades i d'hospitalitats,
20 amb flors ardents, magnífica sorpresa,
fins en els dies més gebrats.
I tot sovint, vora un portal d'església,
hi hauria, acolorit, un mercat de renom,
amb botí de la mar, amb presents de la terra,
25 amb molt de tot per a tothom.

Una ciutat on vagaria
de veure, per amor de la malenconia
o per desig de novetat dringant,
cases antigues amb un parc on nien ombres
30 i moltes cases noves amb jardinet davant.
Hom trobaria savis de moltes de maneres;
i cent paraigües eminents
farien —ai, badats— oficials rengleres
en la inauguració dels monuments.

35 I tot de sobte, al caire de llargues avingudes,
 hi hauria les fagedes, les clapes dels estanys
 per a l'amor, la joia, la solitud i els planys.
 De molt, desert, de molt, dejú,
 viuria enmig dels altres, un poc en cadascú.

40 Però ningú
 no se'n podria témer en fent sa via.
 Hom, per atzar, un vell jardí coneixeria,
 ben a recer, de brollador ben clar,
 amb peixos d'or que hi fan més alegria.

45 De mi dirien nens amb molles a la mà:
 —És el senyor de cada dia.

OPCIÓ B

1. En relació amb la poesia de Màrius Torres, Enric Martín ha comentat: «Malgrat que el confinament, el dolor de cada dia, el drama personal i col·lectiu, la mort anunciada i la desfeta nacional autoritzaven el discurs enèrgic, Torres fugí de l'estridentia romàntica: la lliçó de contenció formal apresada dels successius plantejaments simbolistes, noucentistes i postsimbolistes el decanta envers la serenitat, l'aire reflexiu, l'intimisme delicat, la subtilitat.» Hi esteu d'acord? Intenteu explicar per què és així, a partir de la concepció de la poesia de Torres que es desprèn dels seus poemes. Ateniu-vos, sobretot, a l'ús de determinats procediments retòrics i d'imatges.

[3 punts]

2. Maria Ohannesian, hellenista i col·laboradora de Maria Àngels Anglada, ha escrit: «[...] una estratègia molt cara a Anglada per desdibuixar, esborronar ['difuminar'] aquests límits a les seves novel·les, consisteix a diluir, a vegades, les fronteres entre l'autora —la realitat— i el narrador —la ficció.» Expliqueu amb quina veu narrativa ho fa al llarg de *Quadern d'Aram* i també quines informacions contextuais ens aporta.

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent d'*Antígona*, de Salvador Espriu. Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) Situeu el text i contextualitzeu-lo en l'argument de l'obra.
 - b) Expliqueu les característiques de Creont i les raons per a no sepultar Polinices.
 - c) Expliqueu l'actitud d'Antígona davant del conflicte.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

(*Entra CREONT, voltat de geronts, de guerrers i de poble.*)

CREONT

Eurídice, estimades filles, som lliures per l'esforç d'Etèocles, ploreu el rei. No lamenteu, en canvi, la mort del maleït enemic de la ciutat, odiós als seus divins protectors. Vet aquí el poder a les meves mans, que es deuen al benestar d'aquest poble. Ara cal preparar els funerals del rei, uns funerals dignes d'ell i de la nostra raça. I mano també que l'altre cos sigui exposat nu als ocells i a la nit.

ANTÍGONA

Oh, això no!

ISMENE

No, t'ho prego, això no!

CREONT

Per què no, Ismene? Per què no, Antígona? Han de dormir en un mateix tranquil somni el promotor de baralles i el príncep de l'autèntica glòria? He parlat, i ara la meva paraula és llei. L'enemic serà ofert a la fam dels gossos i dels voltors, i qui intenti enterrar-lo serà privat del sol i morirà lentament en una cova. I ara, vells i poble de la nostra ciutat, honoreu amb mi el nom del rei caigut.

